

ความท้าทายที่ต้องปลดล็อกในการเดินทางสู่เส้นทางสาย ESG

ปัจจุบันประเด็น ESG หรือ แนวความคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนผ่านการให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม (Environmental) สังคม (Social) และบรรษัทภิบาล (Governance) กำลังเป็นความท้าทายทั้งในมุมของประเทศที่ต้องปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานรองรับการเปลี่ยนแปลงของทุกภาคส่วน ไปจนถึงภาคธุรกิจที่ต้องปรับตัวสู่การดำเนินธุรกิจยุคใหม่ ซึ่งมีรายละเอียดที่น่าสนใจ ดังนี้

ความท้าทายของประเทศไทยบนเส้นทางสู่ความยั่งยืน

ไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่มุ่งสู่การพัฒนาประเทศบนพื้นฐานความยั่งยืน โดยเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับกระแสการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก ทั้งนี้ ไทยได้ประกาศเจตนารมณ์ในการบรรลุเป้าหมาย Carbon Neutrality ภายในปี 2593 และบรรลุเป้าหมาย Net Zero Emissions ภายในปี 2608 โดยมีความท้าทายในด้านต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนประเทศให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว ดังนี้

เป้าหมายการก้าวสู่ Net Zero Emissions ของไทย

หมายเหตุ : - *เป็นการลดคาร์บอนจากการดำเนินงานปกติ (Business as Usual : BAU) โดยมีการปล่อยในปี 2548 เป็นฐาน
- **ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า

ที่มา : Infographic of Thailand's Long-term Greenhouse Gas Emission Development Strategy, presented at COP26, Thailand Pavilion

ความท้าทายด้านมาตรฐาน การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจด้าน ESG ในระยะข้างหน้าจำเป็นต้องมีการกำหนดมาตรฐานที่ชัดเจนมากขึ้น เนื่องจากแต่ละภาคส่วนอาจมีความเข้าใจขอบเขตของกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีมาตรฐานสากลเพื่อให้ทุกภาคส่วน อาทิ ภาคการเงินภาครัฐ และภาคเอกชน นำไปใช้อ้างอิงในกระบวนการทำงานที่เชื่อมโยงกัน ทั้งนี้ ปัจจุบันธนาคารแห่งประเทศไทยอยู่ระหว่างจัดทำ Thailand Taxonomy ซึ่งเป็นการกำหนดมาตรฐานกลางในการจัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลและสอดคล้องกับบริบททางสังคมและเศรษฐกิจของไทย คาดว่าจะทยอยดำเนินการแล้วเสร็จภายในปี 2566

ความท้าทายด้านกฎหมาย การผลักดันประเทศสู่เป้าหมาย Carbon Neutrality และ Net Zero Emissions จำเป็นต้องมีกฎหมายที่ช่วยสร้างกรอบและกติกาที่เป็นรูปธรรมรองรับไม่ว่าจะเป็นการกำกับดูแล การประเมินผล ไปจนถึงการกำหนดบทลงโทษ ทั้งนี้ ปัจจุบันกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของไทยอยู่ระหว่างเร่งผลักดันร่างพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือ พ.ร.บ.โลกร้อน ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาในช่วงต้นปี 2566

ความท้าทายด้านแผนงาน แม้ว่าไทยมีการตั้งเป้าระยะเวลาในการลดคาร์บอนแล้ว แต่แผนงานบางแผนยังอยู่ในช่วงเริ่มต้น อาทิ การจัดเก็บภาษีคาร์บอนเพื่อสร้างแรงกดดันในการลดการปล่อยคาร์บอนและการตั้งตลาดซื้อขายคาร์บอนเครดิตเพื่อเพิ่มแรงจูงใจให้ภาคธุรกิจหาวิธีลดการปล่อยคาร์บอน และนำคาร์บอน

เครดิตที่ลดได้มาขายในตลาด อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันหน่วยงานต่างๆ ของรัฐอยู่ระหว่างการพิจารณาแนวทาง
อย่างรอบคอบ โดยกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง อยู่ระหว่างศึกษาการเก็บภาษีคาร์บอนในอุตสาหกรรม
5 ประเภทที่มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูง ได้แก่ ปูน เหล็ก อะลูมิเนียม ปุ๋ย และกระแสไฟฟ้า ซึ่งคาดว่าจะ
ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนสำหรับแนวทางการเก็บภาษีและอัตราภาษีภายในปี 2566

ความท้าทายหลายระดับที่ภาคธุรกิจต้องเผชิญ

ปัจจุบันภาคธุรกิจมีความตื่นตัวสูงต่อการทำธุรกิจที่คำนึงถึงประเด็น ESG เนื่องจากต้องเผชิญความท้าทายรอบด้าน
ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

CONSUMER

ผู้บริโภค : ESG เป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมผู้บริโภค โดยผลสำรวจ Global Consumer Insights Pulse Survey ของ PwC ประจำปี 2565 จากผู้บริโภคจำนวน 9,069 คน ใน 22 ประเทศ รวมทั้งไทย พบว่า ESG เป็นปัจจัยที่ผู้บริโภคราว 50% ให้ความสำคัญและใช้พิจารณาตัดสินใจเลือกซื้อสินค้า ขณะที่ผลสำรวจของ GlobalWebIndex ระบุว่าราว 60% ของ Gen Z ยินดีจ่ายแพงขึ้นสำหรับสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสังคม

BUSINESS/ VALUE CHAIN

ภาคธุรกิจ : มาตรฐานธุรกิจยุคใหม่ที่คำนึงถึง ESG ตลอด Value Chain ของธุรกิจ โดยเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่การจัดหาวัตถุดิบไปจนถึงขั้นตอนสุดท้ายที่ส่งมอบสินค้าให้ลูกค้า ปัจจุบันธุรกิจชั้นนำหลายรายประกาศจุดยืนในการลดคาร์บอน อาทิ DHL ที่ประกาศ Zero Emissions Logistics ภายในปี 2593 ขณะที่บริษัทชั้นนำราว 380 บริษัททั่วโลก ตั้งเป้าใช้พลังงานหมุนเวียนสุทธิ 100% ในอนาคต ซึ่งสร้างความท้าทายให้แก่ธุรกิจที่อยู่ใน Supply Chain การผลิตเดียวกับธุรกิจดังกล่าว ให้ต้องเร่งปรับตัวและหาแนวทางลดการปล่อยคาร์บอนเพื่อรักษาส่วนแบ่งตลาดใน Supply Chain ดังกล่าว

MARKET

ตลาดปลายทาง : มาตรการทางการค้ายุคใหม่เพื่อสนับสนุน ESG โดยเฉพาะตลาดส่งออกสำคัญของไทยอย่าง EU ที่เตรียมบังคับใช้มาตรการปรับคาร์บอนสินค้านำเข้าก่อนข้ามพรมแดน (Carbon Border Adjustment Mechanism : CBAM) โดยในเบื้องต้นจะเริ่มทดลองใช้ (Transitional Period) ในปี 2566-2569 กับเหล็ก ซีเมนต์ อะลูมิเนียม ปุ๋ย กระแสไฟฟ้า และไฮโดรเจน ขณะที่สหรัฐฯ กำลังเร่งผลักดันร่างกฎหมาย Clean Competition Act (CCA) เพื่อเตรียมจัดเก็บภาษีสินค้านำเข้าที่มีการปล่อยคาร์บอนสูงเช่นกัน คาดว่า จะเริ่มมีผลบังคับใช้ในปี 2567 นอกจากนี้ สหรัฐฯ ยังเตรียมบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการนำเข้าสินค้าประมงเพื่อคุ้มครองสัตว์ทะเลเลี้ยงลูกด้วยนม (Marine Mammal Protection Act : MMPA) เพื่อสนับสนุนการทำประมงอย่างยั่งยืน ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มกราคม 2566

แนวทางการปรับตัวของภาคธุรกิจเพื่อสร้างโอกาสเติบโตอย่างยั่งยืน

จากบริบทของโลก รวมถึงไทยที่ปัจจุบันต่างมีเป้าหมายมุ่งสู่ความยั่งยืน ทำให้ ESG เป็นประเด็นที่ท้าทายให้ภาคธุรกิจต้องเตรียมพร้อมรับมือแต่เนิ่นๆ ด้วยการปรับเปลี่ยนแนวคิดการทำธุรกิจ โดยต้องสร้างสมดุลระหว่างสังคม/สิ่งแวดล้อมกับกำไร (Profit) จากเดิมที่ให้ความสำคัญแต่ด้านกำไรเป็นหลัก โดยผู้ประกอบการสามารถนำแนวคิด Bio-Circular-Green-Economy Model (BCG Model) หรือ เศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว มาปรับใช้ในการดำเนินธุรกิจ ทั้งนี้ ธุรกิจที่เตรียมความพร้อมด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนอย่างรอบด้านจะมีความได้เปรียบและมีโอกาสสร้างผลตอบแทนได้ในระยะยาว ดังนี้

สร้างภาพลักษณ์/
มูลค่าเพิ่มให้กับแบรนด์
ของสินค้า/ธุรกิจ

ซึ่งจะช่วยให้สามารถจับตลาด
ผู้บริโภคยุคใหม่ที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม
และคำนึงถึงความยั่งยืนได้ดียิ่งขึ้น

ลดต้นทุนด้านพลังงาน
และเพิ่มโอกาสการเข้า
ไปเป็น Supply Chain
ของธุรกิจรายใหญ่

ผ่านการปรับปรุงเครื่องจักรและ
กระบวนการผลิตที่ลดการใช้พลังงาน
ซึ่งช่วยลดการปล่อยคาร์บอนของธุรกิจ

สร้างโอกาสต่อยอด
ขยายธุรกิจให้เติบโต
อย่างยั่งยืน

เนื่องจากปัจจุบันทั้งสถาบันการเงิน
และนักลงทุนต่างให้ความสำคัญกับ
การเลือกสนับสนุนธุรกิจที่เป็นมิตรกับ
สิ่งแวดล้อมและคำนึงถึงความยั่งยืน

ท่ามกลางความท้าทายจากกระแส ESG ที่ธุรกิจต้องเตรียมรับมือ EXIM BANK พร้อมยื่นเคียงข้างผู้ประกอบการไม่ว่า
ธุรกิจรายใหญ่ หรือ SMEs ด้วยบทบาทของ EXIM BANK ที่เป็นมากกว่าธนาคาร (Beyond Banking) ทั้งการเป็น Business
Partner ตลอดวงจรธุรกิจ การเป็นที่ปรึกษาที่คอยให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาธุรกิจ ไปจนถึงบริการทางการเงินเพื่อ
สนับสนุนการดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ไม่ว่าจะเป็นสินเชื่อ Solar Orchestra เงินทุนติดตั้ง Solar
Rooftop พร้อมเชื่อมโยง Ecosystem ครบวงจร ตลอดจนบริการ EXIM Biz Transformation Loan ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่
มุ่งเน้นการลงทุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดการใช้พลังงาน รวมถึงการลงทุนด้านพลังงานสีเขียว เป็นต้น